Náležitá péče podle EUDR

aneb

jaké povinnosti má dovozce ze zemí mimo EU

před uvedením relevantních výrobků na vnitřní trh EU

Seminář pro hospodářské subjekty

20. 10. 2026 Praha

Národní lesnický institut

„Kontejner dorazil. Faktura sedí. A teď ta nejdůležitější otázka: víme, odkud to všechno opravdu pochází?“

- Cílem EUDR je zajistit, aby relevantní produkty uváděné na trh EU **nezpůsobily odlesňování** a byly vyprodukované v souladu s legislativou země původu dané komodity.
- Dovozce musí **prověřit původ produktu** a splnit příslušné povinnosti ještě před jeho uvedením na trh.

Národní lesnický institut

Desatero pro dovozce ze zemí mimo EU

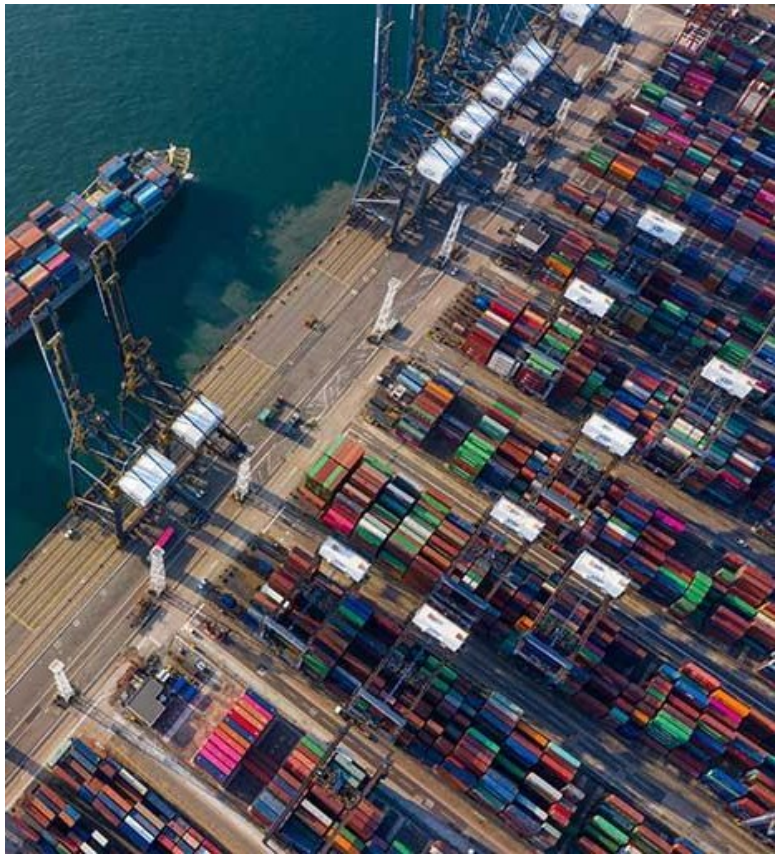
1. Spadá dovážený výrobek do aktuální přílohy I EUDR?
2. Jsem hospodářským subjektem a vím jaké povinnosti se na mne vztahují?
3. Shromáždil jsem všechny informace a ověřitelné důkazy podle čl. 9?
4. Mám doloženo, že produkt nezpůsobil odlesňování a byl vyprodukován v souladu s právními předpisy země produkce?
5. Provedl jsem posouzení rizika podle čl. 10, pokud je vyžadováno?
6. Případné riziko nesouladu jsem zmírnil podle čl. 11 na zanedbatelnou úroveň?
7. Lze propojit konkrétní výrobek s místem produkce a jsou údaje důvěryhodné, ověřitelné, dohledatelné a vzájemně časově a množstevně konzistentní?
8. Mám zavedeny postupy pro evidenci, uchovávání dokumentace a pravidelnou kontrolu náležité péče?
9. Podal jsem příslušné prohlášení nebo zjednodušené prohlášení podle použitelného režimu a splnil jsem související celní požadavky?
10. Mohu při případné kontrole prokázat, proč byl produkt vyhodnocen jako vyhovující EUDR?

Národní lesnický institut

1. Spadá výrobek do aktuální přílohy I EUDR?

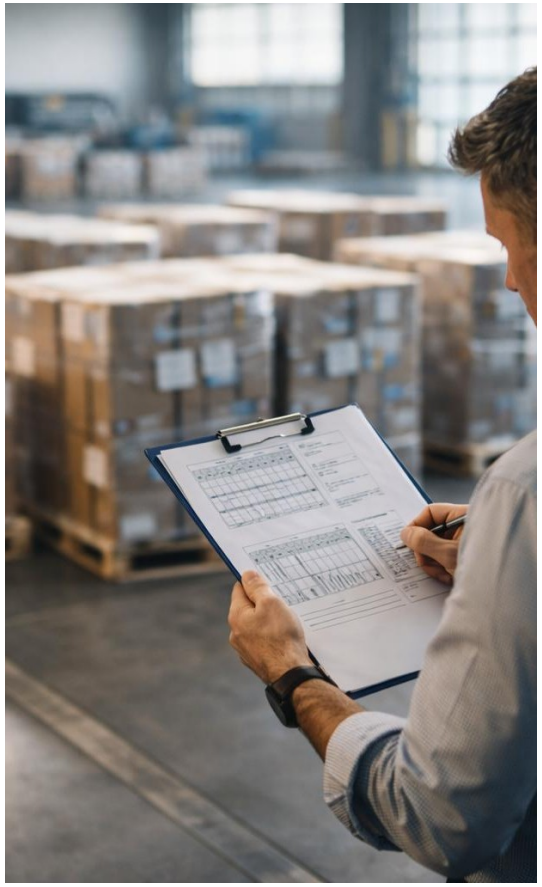
- Určete přesný popis výrobku a ověřte jeho kód kombinované nomenklatury HS vůči aktuální příloze I.
- EUDR se vztahuje na sedm komodit: skot, kakao, kávu, palmu olejnou, kaučuk, sóju a dřevo — **ale pouze na vyjmenované relevantní výrobky**.
- **Nepředpokládejte**, že každý výrobek obsahující danou surovinu **automaticky spadá do působnosti**.
- Kontrolujte aktuální znění přílohy I a případné přechodné termíny pro nově doplněné výrobky.

Archivujte záznam o klasifikaci produktu: popis, kód HS a zdroj ověření.

Národní lesnický institut

2. Jsem hospodářským subjektem?

- Zmapujte skutečný obchodní a smluvní tok: **kdo výrobek poprvé uvádí na trh EU** a kdo jedná jako hospodářský subjekt (operator).
- Samotné fyzické odeslání zboží ze země mimo EU automaticky neurčuje, kdo plní povinnosti hospodářského subjektu.
- Rozlište hospodářský subjekt, následný hospodářský subjekt a obchodníka; povinnosti se podle role liší.
- Ověřte také velikost podniku a to, zda lze použít zvláštní režim pro mikropodniky a malé primární hospodářské subjekty.

Určete odpovědnou osobu uvnitř firmy, kdo schvaluje uvedení zásilky na trh.

Národní lesnický institut

3. Jaké informace a důkazy shromáždit podle čl. 9?

Informace dle čl. 9	Co konkrétně získat	Příklady podkladů k ověření
Identifikace výrobku	Obchodní název, druh produktu, seznam relevantních komodit a výrobků, které obsahuje nebo byly použity k jeho výrobě. **U dřeva také běžný a úplný vědecký název druhu**.	Technická specifikace, výrobní kusovník, skladová evidence, dokumentace šarže.
Množství	Čistá hmotnost a případně stanovená doplňková jednotka, případně objem či počet kusů podle použitelného režimu.	Faktura, dodací list, vážní lístek, výrobní či skladová evidence.
Dodavatelé a odběratelé	Název nebo jméno, poštovní adresa a e-mail dodavatele a příslušných následných hospodářských subjektů či obchodníků, kterým je produkt dodán.	Faktury, smlouvy, dodací listy a evidence obchodních partnerů.

Národní lesnický institut

3. Jaké informace a důkazy shromáždit podle čl. 9?

Požadované informace podle čl. 9	Co konkrétně získat	Příklady podkladů k ověření
Země produkce	Země, případně příslušná část země, kde byla komodita vyprodukována. **Země odeslání nebo posledního zpracování nemusí být zemí produkce.**	Prohlášení producenta podložené evidencí původu, záznamy o produkci a dodavatelské dokumenty.
Geolokace a doba produkce	Geografické souřadnice všech pozemků, na nichž byla komodita vyprodukována, a datum nebo období produkce. U výrobků obsahujících komodity z více pozemků je třeba zahrnout **všechny příslušné pozemky**. Pro skot platí zvláštní pravidla pro evidenci chovů.	GPS souřadnice, polygon pozemku, mapa farmy, evidence sklizně, záznamy o produkci.

Národní lesnický institut

3. Jaké informace a důkazy shromáždit podle čl. 9?

Požadované informace podle čl. 9	Co konkrétně získat	Příklady podkladů k ověření
Důkazy o produkci bez odlesňování	Dostatečně přesvědčivé a ověřitelné informace, že produkt splňuje podmínku bez odlesňování; u dřeva také požadavky na degradaci lesa.	Historické satelitní snímky, mapy změn lesního pokryvu, údaje o využití pozemku, dokumentace producenta a případné nezávislé ověření.
Důkazy o legálnosti produkce	Informace prokazující soulad s relevantními právními předpisy země produkce, včetně oprávnění k užívání pozemku pro produkci.	Pozemkové záznamy, oprávnění k užívání, těžební či jiná relevantní povolení, doklady o dodržení použitelných právních požadavků.

Dovozce musí zajistit dohledatelnost relevantního výrobku až ke všem pozemkům produkce a získat dostatek ověřitelných informací o kompletním dodavatelském řetězci. Musí být schopen ověřit původ, vyloučit nepřípustné směšování komodit neznámého původu a odůvodnit souladu s EUDR.

Národní lesnický institut

Dodavatelský řetězec v kontextu EUDR

Od pozemku až k dovozci – dohledatelnost, ověřitelnost, soulad.

Hlavní cíl

Prokázat, že výrobek nepochází z odlesněných oblastí, je legální a splňuje požadavky EUDR.

1 Pozemek produkce
(zemědělská farma / les)

- Geolokace všech pozemků (polygon, souřadnice)
- Období a množství produkce
- Dokumentace o legálnosti využití pozemku

2 Sběr, skladování a zpracování

- Identifikace šarží a množství
- Kontrola případného míchání surovin
- Záznamy o zpracování a skladování

3 Dodavatelé a exportér

- Název a adresa dodavatelů a odběratelů
- Obchodní a přepravní doklady
- Propojení suroviny s konečným výrobkem

4 Dovozce v EU
(odpovědný hospodářský subjekt)

- Ověření původu a souladu s EUDR
- Posouzení rizika (čl. 10)
- Případná opatření ke zmírnění rizika (čl. 11)
- Podání příslušného prohlášení

Kompletní dodavatelský řetězec – dohledatelnost od pozemku po dovozce

4. Mám doložen soulad, že komodita byla vyprodukována bez odlesňování?

Jak doložit, že nedošlo k odlesňování?

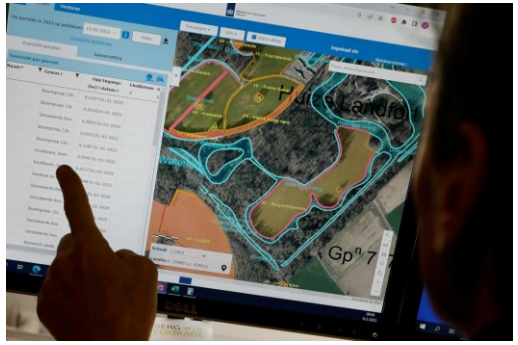
Krok 1 – Identifikovat konkrétní pozemek

Vyžádejte si od dodavatele přesné geografické souřadnice všech pozemků, na kterých byla komodita vypěstována. U větších pozemků se používá polygon vymezující hranice pozemku. Současně zaznamenejte období produkce a propojte údaje s dodávkou či šarží.

Krok 2 – Prověřit historii pozemku od 31. prosince 2020

Pomocí historických satelitních snímků a map lesního pokryvu ověřte, zda po rozhodném datu nedošlo k přeměně lesa na zemědělské využití. Prověřte období od rozhodného data až do příslušného období produkce.

Krok 3 – Doplnit a ověřit dokumentaci

Porovnejte výsledky mapování s evidencí pozemků, historií hospodaření, dokumentací producenta a případně nezávislým auditem. Pokud snímky ukazují změnu lesního pokryvu nebo jsou údaje nejednoznačné, zjistěte její příčinu.

Nestačí pouze prohlášení dodavatele: podklady musí být důvěryhodné, relevantní, přesvědčivé, ověřitelné a přiměřené konkrétnímu riziku.

Národní lesnický institut

4. Mám doložen soulad, že komodita byla vyprodukována v souladu s relevantními právními předpisy země produkce?

Oblast	Co má dovozce ověřit	Příklad důkazu
Právo užívat pozemek	Zda producent smí na deklarovaném pozemku komoditu pěstovat nebo získávat.	Doklad o vlastnictví, nájmu nebo jiném oprávnění k užívání pozemku.
Ochrana životního prostředí	Zda produkce respektuje v místě relevantní pravidla ochrany přírody, chráněných území a biodiverzity.	Povolení, evidence nebo dokumentace vztahující se k dané produkční oblasti.
Lesní hospodářství a těžba dřeva	Zda byla těžba provedena oprávněně a v souladu s místní legislativou.	Těžební povolení, lesní hospodářský plán nebo záznamy o těžbě.
Práva třetích osob a původních obyvatel	Zda produkce neporušuje relevantní práva jiných osob či komunit.	Pozemkové záznamy, smlouvy, případně doklady o konzultaci či souhlasu, pokud jsou vyžadovány.
Pracovní práva a relevantní lidská práva	Zda jsou dodržována příslušná práva v rozsahu relevantním podle EUDR.	Pracovní smlouvy, evidence zaměstnanců nebo výsledky kontrol, pokud jsou pro danou otázku relevantní.
Daně, protikorupční pravidla, obchod a celní předpisy	Zda jsou splněny příslušné právní požadavky spojené s produkcí a její legálností.	Daňové záznamy, povolení a příslušné obchodní nebo celní dokumenty.

5. Jak z informací podle čl. 9 provést posouzení rizika podle čl. 10?

Dovozce při posouzení rizik zohledňuje zejména:

1. **Rizikovost země produkce** – je oblast produkce klasifikována jako nízkoriziková, standardně riziková, nebo vysoce riziková?
2. **Výskyt lesů** v zemi nebo oblasti produkce
3. **Přítomnost původních obyvatel** v oblasti produkce - nacházejí se v oblasti území původních obyvatel, jejichž práva nebo území mohou být produkcí dotčena?
4. **Konzultace s původními obyvateli** - byla relevantní konzultace vedena v dobré víře?
5. **Spory o práva k pozemkům** – existují důvodné nároky týkající se užívání či vlastnictví pozemku?
6. **Rozšířenost odlesňování a degradace lesů** v zemi nebo oblasti produkce - jak časté jsou tyto jevy v dané zemi nebo oblasti? Odpovídá historie konkrétního pozemku tvrzení producenta?.

Národní lesnický institut

5. Jak z informací podle čl. 9 provést posouzení rizika podle čl. 10?

Dovozce při posouzení rizik zohledňuje zejména:

7. **Kvalitu a ověřitelnost důkazů** – kdo dokumenty vydal? Jsou aktuální, spolehlivé a v souladu s další dokumentací?
8. **Rizika v zemi produkce**, zejména: **korupci a falšování dokumentů** či údajů;
    - nedostatečné prosazování práva;
    - porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv;
    - ozbrojené konflikty a relevantní mezinárodní sankce.
9. **Složitost dodavatelského řetězce** a fáze zpracování relevantních produktů. Lze spolehlivě propojit hotový výrobek s konkrétním pozemkem, kde byly relevantní komodity vyprodukovány, nebo se suroviny mísily či zpracovávaly na více místech?

Národní lesnický institut

5. Jak z informací podle čl. 9 provést posouzení rizika podle čl. 10?

Dovozce při posouzení rizik zohledňuje **zejména**:

10. **Riziko obcházení** tohoto nařízení nebo **smísení s relevantními produkty neznámého původu** nebo vyrobenými v oblastech, kde došlo nebo dochází k odlesňování nebo znehodnocování lesů - mohla být vyhovující surovina smíchána s komoditou neznámého původu nebo s komoditou z oblasti s rizikem odlesňování?
11. **Závěry** ze zasedání skupin odborníků Komise, které podporují provádění tohoto nařízení, zveřejněné v rejstříku skupin odborníků Komise**.**
12. **Opodstatněné obavy** dle článku 31 a informace o **historii nedodržování** tohoto nařízení subjekty relevantním dodavatelském řetězci.
13. **Veškeré informace**, které by poukazovaly na riziko, že relevantní produkty jsou nevyhovující.
14. **Doplňující informace** o souladu s tímto nařízením, např. certifikace nebo jiné režimy ověřování třetí stranou - podporují tyto podklady závěr o souladu a splňují požadavky EUDR na použitelné informace?

Národní lesnický institut

5. Jak z informací podle čl. 9 provést posouzení rizika podle čl. 10?

Výsledek posouzení musí být zdokumentován. **Dovozce musí být schopen prokázat, jak jednotlivé informace prověřil** podle kritérií čl. 10 a **proč dospěl ke konkrétní úrovni rizika**.

Pro každou relevantní dodávku nebo vhodně vymezenou skupinu výrobků připravte záznam:

Povinná položka záznamu	Obsah
Identifikace rizika	Co bylo zjištěno a podle kterého kritéria čl. 10.
Původní hodnocení	Proč informace původně nestačily a jaké pochybnosti vznikly.
Opatření podle čl. 11	Jaké kroky byly stanoveny, kdo je odpovědný a do kdy je musí provést.
Důkazy o provedení	Nové dokumenty, výsledky ověření, auditní zprávy a záznamy o odstranění rozporů.
Zbytkové riziko	Výsledek nového posouzení a konkrétní odůvodnění závěru.
Rozhodnutí	Uvolnit až po uzavření rizik na požadovanou úroveň, nebo dodávku odmítnout.

6. Jak zmírnit Případné riziko nesouladu podle čl. 11 na zanedbatelnou úroveň?

Produkt nelze uvést na trh, dokud není dosaženo žádného nebo pouze zanedbatelného rizika nesouladu.

Riziko nesouladu podle čl. 11 EUDR se zmírňuje tak, že dovozce odstraní nebo dostatečně získanými podklady vyřeší konkrétní pochybnosti zjištěné při posouzení podle čl. 10.

Nestačí pouze požádat dodavatele o obecné potvrzení souladu, získat certifikát nebo vyplnit kontrolní seznam.

Opatření musí být přiměřená zjištěnému riziku a musí vést k tomu, že **po novém vyhodnocení zůstane nulové nebo pouze zanedbatelné riziko nesouladu**.

Národní lesnický institut

6. Jak zmírnit případné riziko nesouladu podle čl. 11 na zanedbatelnou úroveň?

Základní postup zmírnění rizika

1. Identifikovat konkrétní nedostatek

   Například chybějící geolokace farmy, neověřené oprávnění k užívání pozemku, nesoulad v množství nebo nejasný původ části relevantní komodity.

2. Získat další informace a nezávislé důkazy

   Vyžádat si konkrétní dokumenty, provést nezávislé ověření, prověřit pozemky pomocí geolokačních dat, nechat provést cílený audit.

3. Ověřit výsledek opatření

   Zjistit, zda nové důkazy skutečně odstranily pochybnosti a zda spolu souhlasí údaje o pozemcích, šaržích, množství a původu.

4. Znovu posoudit riziko a zdokumentovat závěr

   Aktualizovat hodnocení podle čl. 10, popsat provedená opatření a doložit, proč je výsledné riziko zanedbatelné.

Národní lesnický institut

6. Jak zmírnit případné riziko nesouladu? Rozhodovací pravidla - Semafor

Lze pokračovat

Všechny podstatné informace jsou shromážděné a ověřené, rozpory byly vyřešeny, původ suroviny je dohledatelný a dokumentace podporuje závěr o souladu s požadavky na produkci bez odlesňování a legálnost.

Dodávku pozastavit

Chybějí klíčové dokumenty, ověření pozemků není dokončeno nebo přetrvávají nevysvětlené rozpory. Vyžádat doplňující důkazy, provést další šetření a znovu vyhodnotit riziko.

Produkt nelze uvést na trh

Zůstává riziko vyšší než zanedbatelné, případně se prokáže nesoulad, například odlesnění relevantního pozemku po rozhodném datu, chybějící, nebo nedoložený článek v dodavatelském řetězci. **Nevyhovující surovinu** nelze „zlegalizovat“ pouhým auditem, dodatečným papírováním nebo certifikací. Je třeba ji vyloučit nebo nahradit prokazatelně vyhovující surovinou z jiného zdroje a provést nové posouzení.

Národní lesnický institut

7. Jak poznat, že jsou důkazy dostatečně přesvědčivé a ověřitelné?

Při kontrole každého podkladu si položte následující otázky:

- **Konkrétnost**: Vztahuje se důkaz k dané komoditě, šarži a místu produkce, nebo jde jen o obecné ujištění dodavatele?
- **Ověřitelnost**: Lze původ informace zjistit, dokument ověřit a případně potvrdit nezávislým zdrojem?
- **Časová platnost**: Pokrývá dokument nebo mapový podklad potřebné období produkce a rozhodné datum EUDR?
- **Vzájemná konzistence**: Souhlasí souřadnice, množství, období produkce, faktury, záznamy o sklizni a další podklady?
- **Nezávislé potvrzení**: Existují satelitní data, úřední záznamy, audity nebo jiné nezávislé zdroje, které tvrzení podporují?

Poslední bod je obzvlášť důležitý tam, kde hrozí falšování dokumentů nebo kde informace od dodavatele nelze snadno ověřit. **Certifikace nebo audit třetí stranou mohou být užitečným doplňkem, ale samy o sobě odpovědnost za náležitou péči nepřebírají**.

Národní lesnický institut

8. Systém náležité péče

- Systém náležité péče (Due Diligence System, DDS) je vnitřní předpis (soubor interních postupů, pravidel a kontrol), kterými společnost zajišťuje, že relevantní výrobky, které uvádí na trh EU nebo vyváží, splňují požadavky nařízení EUDR.
- Nejde o jeden formulář, certifikát ani samotné prohlášení v IS EU.
- Je to **fungující systém**, který umožňuje shromáždit informace o produktu, prověřit rizika, případně je zmírnit a doložit, proč společnost považuje výrobek za vyhovující. Definice a povinnosti vyplývají zejména z čl. 8 a 12 nařízení EUDR.
- Systém se přezkoumá nejméně jednou ročně a vždy při významné změně dodavatele, zdroje, výrobního procesu, země či oblasti produkce, rizikové klasifikace nebo právních požadavků. Přezkum ověřuje také účinnost kontrol, úplnost záznamů a to, zda se ve skutečnosti dodržuje blokace nevyhovujících zásilek.
- V případě kontroly je nutné jej předložit příslušnému orgánu.

Národní lesnický institut

„Čokoláda má být hořká kvůli kakau, nikoliv kvůli kontrole EUDR.“

Děkuji Vám za pozornost!

- Kontakt: roman.simek@nli.gov.cz
- Za tým NLI EUDR: Roman Šimek

Národní lesnický institut